

Q Ə R A R

17 sentyabr 2015-ci il

Bakı şəhəri

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Cinayət kollegiyası
Hakimlər – Abbasov Mirzəli Əbdüləli oğlu (sədrlik edən və məruzəçi), Babayev Qədim Xalid oğlu və Murquzov İlqar Mustafa oğlundan ibarət tərkibdə,
Məhkəmə iclas katibi – Məmmədov Fəxri Afiq oğlu,
Dövlət ittihamçısı – Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğu DİMİ-nin apellyasiya və kassasiya instansiya məhkəmələrində dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə Şöbəsinin prokuroru Dəmirli Orxan Novruz oğlunun,
Məhkum – XXX
Müdafiəçi – Bakı şəhəri 15 sayılı hüquq məsləhətxanasının vəkili Kərimov İlyas Həsən oğlunun iştirakları ilə,

22 yanvar 1985-ci il tarixdə Astara rayonunda anadan olmuş, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı, evli, orta təhsilli, əvvəllər məhkum olunmamış, işsiz, Bakı şəhəri, Qədir Məmmədov küçəsi ev 4, mənzil 501-də qeydiyyatda olmaqla həmin ünvanda yaşayan, barəsində polisin nəzarəti altına vermə qətimkan tədbiri seçilmiş

XXX Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 315.1-ci maddəsi ilə məhkum olunmasına dair Bakı şəhəri Xətai rayon məhkəməsinin 02 iyul 2015-ci il tarixli hökmündən dövlət ittihamçısı Eldar Balakışiyev tərəfindən verilmiş apellyasiya protesti üzrə işə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin binasında açıq məhkəmə iclasında baxaraq

m ü ə y y ə n e t d i :

Bakı şəhəri Xətai rayon məhkəməsinin 02 iyul 2015-ci il tarixli 1(011)-187/2015 sayılı hökmünə əsasən (sədrlik edən hakim B.Ş.Məmmədov) XXX Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 315.1-ci maddəsi ilə təqsirli bilinərək 1 (bir) il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum edilmişdir. XXX barəsində Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsi tətbiq edilməklə ona təyin olunmuş 1 (bir) il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzası 1 (bir) il sınaq müddəti verilməklə şərti hesab edilmişdir.

Birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən müəyyən edilmiş işin faktiki hallarından görünür ki, XXX orta dərəcə sərxoşluq vəziyyətdə təhlükəsizlik kəməri bağlamadan idarə etdiyi 90-DL-015 dövlət nömrə nişanlı, «Mercedes» markalı avtomaşını saxlaması barədə 10 YP 389 dövlət nömrə nişanlı, «BMW» markalı avtomaşında xidməti vəzifələrini yerinə yetirən, hakimiyyət nümayəndəsi olan Bakı şəhər Baş Polis İdarəsi Dövlət Yol Polisi İdarəsinə bilavasitə tabe olan Yol Patrul

Xidməti Alayının yol patrul xidməti inspektorları polis baş serjantı Tağıyev Oruc Təvəkgül oğlunun və polis kiçik serjantı Umudov Yasin Mətləb oğlunun qanuni tələblərinə qəsdən tabe olmadığından sonuncular onu 02.04.2015-ci il tarixdə saat 00.25-də Bakı şəhəri Zığ yolu küçəsi 18 nömrəli ünvanda məcburi qaydada saxlamış, o, hakimiyyət nümayəndəsi olan YPX inspektorları Oruc Tağıyevlə Yasin Umudovun xidməti vəzifələrinin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar ondan avtomaşının sənədlərini təqdim etməsi və sərxoşluq vəziyyətinin müəyyən edilməsi üçün tibbi müayinədən keçməsi barədə qanuni tələblərinə tabe olmayaraq Oruc Tağıyevlə Yasin Umudova, daha sonra isə xidməti vəzifələrinin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar olaraq köməyə çağırılmış hakimiyyət nümayəndəsi olan Yol Patrul Xidməti Alayının yol patrul xidməti inspektoru polis kiçik serjantı Abdullazadə Mətin Əflatın oğluna onların həyat və sağlamlığı üçün təhlükəli olmayan zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmiş və Yasin Umudova küt əşyanın təsirindən törənmiş, sağlamlığa zərər vurmayan xəsarət olduğu üçün dərəcəsi təyin edilməyən burun belı nahiyəsinin qançırı xəsarəti, Mətin Abdullazadəyə isə küt əşyanın təsirindən törənmiş, sağlamlığın qısa müddətə pozulmasına səbəb olmuş sağlamlığa yüngül zərər vurmaya aid sol gözaltı nahiyəsinin qançırı, sol əlinin birinci barmağın fluktasiya edən hemotoması, sol əlin üçüncü əl-daraq falanqasının arxa səthinin sıyrığı xəsarətləri yetirmişdir.

Hökmdən narazı qalan dövlət ittihamçısı Eldar Balakışiyev apellyasiya protesti verərək Bakı şəhəri Xətai rayon məhkəməsinin 02 iyul 2015-ci il tarixli hökmünün təyin edilmiş cəzanın cinayətin ağırlığına və məhkumun şəxsiyyətinə uyğun olmaması əsası ilə dəyişdirilməsini, ona XXXna Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsinin tətbiq edilməsinə dair müddəaların hökmdən xaric edilməsini xahiş etmişdir. Belə ki, məhkəmə XXX barəsində Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsinə tətbiq edərək, onun əməlinə peşiman olmasını, zərər çəkmiş şəxslərlə barışmasını, zərər çəkmiş şəxslərin ona qarşı heç bir şikayət və tələblərinin olmamasını, ilk dəfə məhkum olunmasını cəzanı yüngülləşdirən hallar kimi nəzərə alıb CM-nin 70-ci maddəsinə tətbiq etmişdir. Yuxarıda qeyd edilən xüsusatlar S.Fərziyev barəsində cəzanı yüngülləşdirən hallar kimi qəbul edilsə də, onun barəsində CM-nin 70-ci maddəsinin tətbiq olunması üçün əsas ola bilməz. Çünki məhkəmə hökmündən də görüldüyü kimi cəza təyinetmənin əsaslarına dair CM-nin 58.3-cü maddəsinin tələblərini pozaraq törədilmiş cinayətin xarakterini, ictimai təhlükəlilik dərəcəsinə və təqsirkarın şəxsiyyətini nəzərə almayaraq təyin etdiyi cəzanı şərti hesab etmişdir.

Məhkəmə iclasında dövlət ittihamçısı Dəmirli Orxan Novruz oğlu apellyasiya protestinin dəlillərinə uyğun çıxış edərək Bakı şəhəri Xətai rayon məhkəməsinin 02 iyul 2015-ci il tarixli hökmünün dəyişdirilməsini, XXXna təyin edilmiş cəzanın şərti tətbiq olunması barədə CM-nin 70-ci maddəsinə aid müddəanın hökmdən xaric edilməsini xahiş etmişdir.

Məhkəmə iclasında məhkumun müdafiəçisi Kərimov İlyas Həsən oğlu apellyasiya protestinin dəlillərini əsassız hesab edərək bildirdi ki, məhkum S.S.Fərziyev törətdiyi cinayət əməlinə görə peşimandır, ilk dəfə məhkum olunmuşdur, zərər çəkmiş şəxslərlə barışmışdır və zərər çəkmiş şəxslərin ona qarşı heç bir şikayət və tələbi olmamışdır. Qeyd olunan halları nəzərə alan birinci instansiya məhkəməsi haqlı olaraq onun barəsində CM-nin 70-ci maddəsinə tətbiq etməklə təyin edilmiş

cəzanın şərti tətbiq edilməsi qənaətinə gəlmişdir. Odur ki, Bakı şəhəri Xətai rayon məhkəməsinin 02 iyul 2015-ci il tarixli hökmünün dəyişdirilmədən saxlanılmasını, apellyasiya protestinin təmin edilməməsini xahiş etmişdir.

Məhkəmə iclasında məhkum XXX apellyasiya protestinin dəlillərini əsassız hesab edərək Bakı şəhəri Xətai rayon məhkəməsinin 02 iyul 2015-ci il tarixli hökmünün dəyişdirilmədən saxlanılmasını xahiş etmişdir.

Məhkəmə kollegiyası cinayət işinin materiallarını araşdırıb, apellyasiya protestinin dəlillərini müzakirə edərək, proses iştirakçılarının fikirlərini dinləyərək hesab edir ki, apellyasiya protesti təmin olunmalı, Bakı şəhəri Xətai rayon məhkəməsinin XXX barəsində olan 02 iyul 2015-ci il tarixli hökmü dəyişdirilməlidir.

Belə ki, dövlət ittihamçısı tərəfindən verilmiş apellyasiya protestində işin birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən müəyyən edilmiş faktiki halları mübahisələndirilməmişdir. Ona görə də məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən müəyyən edilmiş faktiki hallar hazırki apellyasiya baxışının predmeti deyildir, məhkəmənin hökmünün qanuniliyi və əsaslılığı məhkum edilmiş S.S.Fərziyevin əməlinin hüquqi tövsifi, ona cəza təyin olunması və iş üzrə Cinayət-Prosessual Məcəllənin normalarına riayət olunub-olunmamasına aid hissədə yoxlanılmalıdır.

Cinayət işinin materiallarından görünür ki, XXXtörətdiyi cinayət əməli özünün etirafedici ifadələri ilə yanaşı zərər çəkmiş şəxslərin və şahidlərin ifadələri, ekspertiza rəyləri və işin digər materialları ilə təsdiq olunaraq, birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən tam, hərtərəfli və obyektiv araşdırılmış və mənbəyinin mötəbərliyi məhkəmə kollegiyasında heç bir şübhə doğurmayan bu sübutlar əsasında birinci instansiya məhkəməsi işin faktiki hallarına uyğun olan qanuni və əsaslı nəticəyə gəlmiş və S.S.Fərziyevin əməlini düzgün olaraq Azərbaycan Respublikası CM-nin 315.1-ci maddəsinə tövsif etmişdir.

Apellyasiya protestinin əsas dəlili kimi o göstərilmişdir ki, birinci instansiya məhkəməsi məhkum S.S.Fərziyevin barəsində təyin edilmiş cəzanın Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 70-ci maddəsinə tətbiq edərək şərti hesab etməklə haqlı olmamışdır.

Məhkəmə kollegiyası apellyasiya protestinin qeyd olunan dəlili ilə razılaşaraq hesab edir ki, protestin həmin dəlili əsaslıdır.

Belə ki, birinci instansiya məhkəməsi S.S.Fərziyevin törətdiyi cinayətin xarakterini, ictimai təhlükəlilik dərəcəsini, şəxsiyyətini, onun barəsində cəzanı yüngülləşdirən halları nəzərə alaraq onun cəza çəkmədən islah olunmasını mümkün sayaraq, onun barəsində CM-nin 70-ci maddəsinə tətbiq etməklə təyin olunmuş azadlıqdan məhrum etmə cəzasının sınaq müddəti verilməklə şərti hesab edilməsini qanuni və əsaslı hesab etmişdir.

Məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, birinci instansiya məhkəməsi məhkum olunmuş XXXbarəsində CM-nin 70-ci maddəsinə tətbiq edərək ona təyin olunmuş azadlıqdan məhrum etmə cəzasını çəkmədən islah olunmasını mümkün sayması qənaətinə gələrkən bu halı kifayət qədər əsaslandırmamışdır.

Belə ki, Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 41.2-ci maddəsinə əsasən cəza sosial ədalətin bərpası, məhkumun islah edilməsi və həm məhkumlar, həm

də başqa şəxslər tərəfindən yeni cinayətlərin törədilməsinin qarşısını almaq məqsədi ilə tətbiq edilir.

Cinayət qanununun ədalət prinsipindən bəhs edən CM-nin 8-ci maddəsinə görə cinayət törətmiş şəxs haqqında tətbiq edilən cəza cinayətin xarakterinə və ictimai təhlükəlilik dərəcəsinə, onun törədilməsi şəraitinə, təqsirkarın şəxsiyyətinə uyğun olmalıdır.

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Plenumunun “Məhkəmələr tərəfindən cinayət cəzalarının təyin edilməsi təcrübəsi haqqında” 25 iyun 2003-cü il tarixli, 4 sayılı qərarının 25-ci bəndində göstərilir ki, Azərbaycan Respublikası CM-nin –ci maddəsinə əsasən şərti məhkum etmənin təyin edilməsi şərti məhkum edilənin islah olunması məqsədinə cavab verməlidir.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 70.1-ci maddəsinə əsasən islah işləri, hərbi xidmət üzrə məhdudlaşdırma, intizam xarakterli hərbi hissədə saxlama, azadlığın məhdudlaşdırılması və ya müəyyən müddətə azadlıqdan məhrum etmə növündə cəza təyin edən məhkəmə, məhkumun cəza çəkmədən islah olunmasını mümkün sayırsa, həmin cəzanın şərti olaraq tətbiq edilməsi haqqında qərar çıxara bilər.

Həmin Məcəllənin 70.2-ci maddəsinə əsasən məhkəmə şərti məhkum etmə təyin edərkən törədilmiş cinayətin xarakterini, ictimai təhlükəlilik dərəcəsinə, məhkumun şəxsiyyətini, habelə cəzanı yüngülləşdirən və ağırlaşdıran halları nəzərə alır.

Mübahisələndirilən məhkəmə hökmündən görünür ki, məhkəmə XXXbarəsində CM-nin 70-ci maddəsinin tətbiq edilməsi qənaətinə gələrkən onun törətdiyi cinayətin xarakterini, ictimai təhlükəlilik dərəcəsinə, eyni zamanda cəzasını yüngülləşdirən hallar kimi digər hallarla yanaşı S.S.Fərziyevin əməlindən peşiman olmasını, ilk dəfə məhkum olunmasını, yaşayış yeri üzrə müsbət xarakterizə edilməsini nəzərə almışdır.

Məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, cinayət qanunvericiliyində cəzanı yüngülləşdirən və ağırlaşdıran halların müəyyən edilməsi məhkəmə tərəfindən cəza həddləri daxilində cəzanın ədalətli təyin edilməsinə və təyin edilmiş cəzanın hər bir konkret halda fərdiləşdirilməsinə xidmət edir. Məhkəmə cinayət mühakimə icraatı zamanı ittiham hökmü ilə cəza təyin edərkən törədilmiş cinayətin xarakterini və ictimai təhlükəlilik dərəcəsinə, təqsirkarın şəxsiyyətini, o cümlədən cəzanı yüngülləşdirən və ağırlaşdıran halları, habelə təyin olunmuş cəzanın şəxsin islah olunmasına və onun ailəsinin həyat şəraitinə təsirini nəzərə almalıdır. Bu baxımdan cəzanı yüngülləşdirən halların düzgün müəyyən olunması xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Plenumunun yuxarıda qeyd olunan qərarının 4-cü bəndində göstərilmişdir ki, CM-nin 59-cu maddəsində nəzərdə tutulmamış halları cəzanı yüngülləşdirən hallar kimi nəzərə alındıqda belə halların yüngülləşdirici hal kimi qəbul edilməsi hökmdə əsaslandırılmalıdır.

Lakin, birinci instansiya məhkəməsinin hökmündən görünür ki, məhkəmə CM-nin 59-cu maddəsində nəzərdə tutulmamış bir sıra halları cəzanı yüngülləşdirən hallar kimi nəzərə alsa da, belə halların yüngülləşdirici hallar kimi qəbul edilməsi hökmdə əsaslandırılmamışdır.

Bundan başqa, məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, cinayətin xarakteri əməlin qəsd etdiyi ictimai münasibətlərin xarakteri ilə müəyyən edilir və cinayətin bu xassəsinin keyfiyyət göstəricisi, ictimai təhlükəliliyi isə yetirilən zərərin miqdarı,

həcmi və dərəcəsi, qəsdin özünün xüsusiyyətləri, bəzi hallarda cinayətin subyektinin xüsusiyyətləri ilə müəyyən edilir və ictimai təhlükəliliyin kəmiyyət tərəfi sayılır.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 315-ci maddəsində nəzərdə tutulan cinayətin obyektini dövlət hakimiyyətinin normal idarəetmə fəaliyyəti ilə əlaqədar yaranan ictimai münasibətlər təşkil edir. Şəxsiyyətin həyat və sağlamlığı bu cinayətin əlavə obyektini hesab olunur.

İşin müəyyən edilmiş faktiki hallarından görünür ki, XXX hakimiyət nümayəndəsi olan polis əməkdaşlarının qanuni tələblərinə tabe olmayaraq onlara zor tətbiq etməklə müqavimət göstərmiş və onların sağlamlıqlarına xəsarət yetirmişdir. Məhkəmə kollegiyası işin hallarını nəzərə alaraq hesab edir ki, S.S.Fərzəyevin barəsində CM-nin 70-ci maddəsini tətbiq etməklə cəzanın məqsədlərinə nail olmaq olmaz və o, məhkəmənin hökmü ilə təyin edilmiş cəzanı faktiki olaraq çəkməklə islah oluna bilər.

Azərbaycan Respublikası Cinayət Prosesual Məcəlləsinin 405.1.4-cü maddəsinə görə hökmün dəyişdirilməsi ittihamın həcmi və məhkumun əməllərinin hüquqi tövsifini dəyişdirmədiyi, lakin birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən ona təyin edilmiş cəzanı ağırlaşdırdığı digər hallarda apellyasiya instansiyası məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin hökmünü dəyişdirir.

Odur ki, məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, Bakı şəhəri Xətai rayon məhkəməsinin 02 iyul 2015-ci il tarixli hökmü dəyişdirilməli, hökmdən XXXbarəsində Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsinin tətbiq edilməsinə dair müddəalar xaric edilməlidir.

Azərbaycan Respublikası CM-nin 56.1.2-ci maddəsinə əsasən qəsdən törədilmiş böyük ictimai təhlükə törətməyən, az ağır və ağır cinayətlərə görə ilk dəfə azadlıqdan məhrum etməyə məhkum olunmuş şəxslər üçün, habelə ehtiyatsızlıqdan törədilmiş cinayətlərə görə beş ildən artıq müddətə azadlıqdan məhrum etməyə məhkum olunmuş şəxslər üçün cəzanın ümumi rejimli cəza çəkmə müəssisələrində çəkilməsi müəyyən edilmişdir.

Qeyd olunan normanın tələbinə əsasən XXX cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəkməlidir.

Şərh olunanlara əsasən və Azərbaycan Respublikası CPM-nin 398.1.4, 404 və 405-ci maddələrini rəhbər tutaraq, məhkəmə kollegiyası

q ə r a r a a l ı r:

Apellyasiya protesti təmin olunsun.

Bakı şəhəri Xətai rayon məhkəməsinin 02 iyul 2015-ci il tarixli 1(011)-187/2015 sayılı hökmü dəyişdirilsin.

Hökmdən XXXbarəsində Azərbaycan Respublikası CM-nin 70-ci maddəsinin tətbiq edilməsinə dair müddəalar xaric edilsin.

Hökm – XXXAzərbaycan Respublikası CM-nin 315.1-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş cinayət əməlini törətməkdə təqsirli bilinib 1 (bir) il müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzasının təyin edilməsi hissəsində dəyişdirilmədən saxlanılsın.

XXX cəzasını ümumi rejimli cəzaçəkmə müəssisəsində çəksin və cəza çəkmə müddətinin əvvəli 17 sentyabr 2015-ci il tarixdən hesablınsın.

XXXbarəsində seçilmiş “polisın nəzarəti altına vermə” qətimkan tədbiri həbs qətimkan tədbiri ilə əvəz olunsun və məhkəmə iclas zalında dərhal həbsə alınsın.

Qərar elan olunduğu andan dərhal sonra qüvvəyə minir.

Qərardan Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosesual Məcəlləsinin 410-cu maddəsində göstərilən müddətlərdə, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin cinayət kollegiyasına kassasiya şikayəti və ya kassasiya protesti verilə bilər.

Hakimlər:

(sədrlik edən və məruzəçi)

Mirzəli Abbasov

Qədim Babayev

İlqar Murquzov

Əsli ilə düzdür

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin hakimi:

M.Ə.Abbasov